

בתי המשפט

עתמ 001033/08		בית המשפט המחוזי תל – אביב יפו	
		בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים	
תאריך: 01/09/2008		כב' השופטת מיכל רובינשטיין	בפני:

בעניין: סלופארק בע"מ
 ע"י ב"כ עו"ד מוטי בר לב
 העותרת

נ ג ד

1. החברה למשק וכלכלה של השלטון המקומי
2. מרכז השלטון המקומי
 ע"י ב"כ עו"ד גיורא בנטל ועו"ד ענת גפני
3. מילגם שירותים לעיר בע"מ
 ע"י עו"ד יניב מטלס
4. חבר הכנסת מר מאיר שטרית שר הפנים
5. חבר הכנסת מר שאול מופז שר התחבורה
 עו"ד שטיין פליגל

המשיבים

<p>עו"ד אייל כץ נ' החברה למשק וכלכלה של השלטון המקומי בע"מ שופטים: מ. רובינשטיין, עו"ד: מוטי בר לב, אייל כץ</p> <p>עו"ד אייל כץ נ' החברה למשק וכלכלה של השלטון המקומי בע"מ שופטים: מוטי בר-לב, אייל כץ</p> <p>לפסק-דין במחוזי (24-11-2008): הפ 743/08 סלופארק טכנולוגיות בע"מ נ' מילגם חניה סולארית בע"מ שופטים: יהודה זפט, עו"ד: יצחק יונגר, יניב מטלס, גיורא בן-טל וענת גפני, רתם בהרב ותומר דויטש</p> <p>לפסק-דין בעליון (22-02-2011): עא 280/09 סלופארק טכנולוגיות בע"מ נ' מילגם חניה סולארית בע"מ שופטים: ע' ארבל, נ' הנדל, א' ריבלין, עו"ד: גיורא בן טל, ענת גפני, ליאת ברוך, תומר דויטש, רותם בהרב, יצחק יונגר, סנדרה ליכטנטל</p>
--

מיני-רציו:

* ההסדר אותו מבקשת להחיל החברה למשק וכלכלה של השלטון המקומי (חברה בשליטת מרכז השלטון המקומי ומרכז המועצות האזוריות) מכוח המכרז להסדר חניה ארצי באמצעות טלפון סלולארי, אינו חורג מסמכותה ע"פ סעיף 70 ב [פקודת התעבורה](#)

* רשויות מקומיות – מרכז השלטון המקומי בישראל – הסדר חניה ארצי

העותרת פועלת בתחום גביית אגרת חניה באמצעות הטלפון הסלולארי. עתירתה היא לביטול הנחיית המשיבות 1-2 לכלל הרשויות המקומיות באשר להתקשרות רשויות מקומיות עם נותני שירותי חניה באמצעות הטלפון הסלולארי.

כימ"ש לעניינים מנהליים דחה את העתירה בקובעו:

ההנחיה מנחה את הרשויות המקומיות לכבד את הסדר החניה הארצי לרבות הסדר החניה באמצעות הטלפון הסלולארי, אשר הסמכות היחידה לעורכו הינה של המשכ"ל. עוד מחדדת ההנחיה כי כל התקשרות של רשות מקומית לקבל שירותי גביית דמי חניה מקומיים שלא במסגרת ההסדר הארצי, דורשת עריכת מכרז פומבי כדין.

3 הדברים האמורים בהנחיה זו היו הנחות היסוד של המשכ"ל עת ערכה את המכרז בו נבחרה המשיבה להפעיל את הסדר החניה הארצי הסלולארי. ההנחיה נשוא העתירה אינה סוטה מהכרזתן הברורה של המשיבות במסמכי המכרז, אלא חוזרת עליה בלבד, ולפיכך כל מטרתה הינה רק להבהיר את המצב המשפטי שעל בסיסו נוהלו הליכי המכרז.

מאחר שההנחיה אינה יוצרת מצב משפטי חדש שאינו מעוגן בהוראות המכרז אליו הייתה העותרת מודעת היטב, הרי שבחירת העותרת לתקוף את ההנחיה היא למעשה תקיפה עקיפה של הוראות המכרז. אלא שהעותרת השתתה במשך למעלה משנה בהגשת העתירה. עיכוב כה משמעותי בהגשת עתירה מהווה בפני עצמו טעם לדחיית העתירה על הסף.

לגופו של עניין. עיקר המחלוקת בין הצדדים מתייחסת לאופן פרשנותו של סעיף 70 ב [פקודת התעבורה](#), שעניינו הסדר חניה ארצי אחיד. מלשון הסעיף עולה כי בפני נהג המבקש לחנות בדרך עירונית הנמצאת בתחומי רשות מקומית קיימות שתי חלופות: לחנות ע"פ הסדר החניה הנהוג בתחומי הרשות, או ע"פ הסדר חניה ארצי. הסדר זה כולל כרטיס חניה ארצי או כל הסדר שיבוא מטעם המרכז לשלטן מקומי במקומו. השאלה היא כיצד יש לפרש את התיבה "במקומו".

מטרת ההסדר הארצי הייתה להקל על ציבור הנהגים. באותה תקופה אמצעי התשלום המרכזי היה כרטיס הנייר, ולפיכך אך הגיוני כי בהוראת הסעיף צוין כרטיס חניה. עם זאת, אותו הרציונל שעמד בבסיס הסדר החניה הארצי מנייר, תקף גם לגבי הסדרי החניה האלקטרוניים שהתפתחו עם השנים. דבקות באמצעי תשלום אחד, אשר נהיה פחות ופחות שמיש, אינה עולה בקנה אחד עם רצון המחוקק להותיר לנהגים את האפשרות להסדיר חניה באמצעות הסדר ארצי אחיד. במובן זה ניתן לקבוע כי האמצעים הטכנולוגיים הנוספים הקיימים מלבד כרטיס חניה, הינם חלק מהסדר החניה הארצי, ואינם בבחינת הסדר נוסף. הנה כי כן, ההסדר אותו מבקשת המשכ"ל להחיל מכוח המכרז אינו חורג מסמכותה ע"פ סעיף 70 ב.

פסק דין

עתירה לביטולה של הנחיית המשיבות 1 ו-2 לכלל הרשויות המקומיות מיום 12.11.2007 באשר להתקשרות רשויות מקומיות עם נותני שירותי חניה באמצעות הטלפון הסלולארי.

העובדות

1. העותרת הינה חברה הפועלת בתחום גביית אגרת חניה באמצעות הטלפון הסלולארי.
2. המשיבה 2 (להלן: מרכז השלטון המקומי) הינה עמותה רשומה המאגדת את כלל העיריות והמועצות המקומיות בישראל ומוסמכת לייצג את האינטרסים של אותן רשויות מקומיות בפני משרדי הממשלה השונים ומוסדות אחרים.
3. המשיבה 1 (להלן: המשכ"ל) הינה חברה בשליטת מרכז השלטון ומרכז המועצות האזוריות אשר הוקמה על מנת לתת לרשויות המקומיות שירותים משקיים וכלכליים לצרכים שונים.
4. ב-16.12.2006 פרסמה המשכ"ל מכרז פומבי מספר חס/16/2007 "הסדר חניה ארצי באמצעות טלפון סלולארי". מטרתו של המכרז הייתה בחירת זכיין אשר יפעיל **הסדר חניה ארצי** באמצעות טלפון סלולארי.
5. על פי מסמכי המכרז, מופעל הסדר החניה הארצי מכוחו של סעיף 70ב' ל**פקודת התעבורה** הקובע כדלקמן:

70. הסדר חניה ארצי אחיד [תיקון: תשנ"ד, תשס"ה]

(א) החניה בתשלום בדרך עירונית תהיה על פי הסדר חניה הנהוג בתחומי הרשות המקומית בה מצויה אותה דרך או על פי הסדר חניה ארצי אחיד, על פי בחירתו של **נהג הרכב**.

(ב) בסעיף זה, "הסדר חניה ארצי אחיד" - כרטיס חניה ארצי מטעם המרכז לשלטון מקומי או כל הסדר אחר שיבוא מטעמו במקומו.

(ג) שר הפנים ושר התחבורה יקבעו, באישור ועדת הכלכלה של הכנסת, את **המחיר המרבי עבור החניה על-פי הסדר החניה הארצי האחיד**.

6. ב-18.1.2007 הגישה העותרת עתירה נגד שר הפנים ואחרים (**עת"מ 152/07**) במסגרתה ביקשה לבטל את המכרז האמור בטענה כי עצם פרסומו מפר פטנט רשום (העתק כתב העתירה- נספח ב' לכתב התשובה של המשיבה 3).

7. ביום 19.2.2007, במסגרת הדיון בעתירה, הגיעו הצדדים לכלל הסכמה ולפיה תימחק העתירה כאשר כל צד שומר על טענותיו לעניין הפרת הפטנט, וכי לעותרים לא תהיה כל טענה לעניין פרסום המכרז (ראו נספח ג' לכתב התשובה של המשיבה 3).
8. ביום 24.6.2008 לאחר הליך התמחרות בין החברות קבעה המשכ"ל כי המשיבה 3, חברת מילגם למובידום בע"מ היא הזוכה במכרז.
9. ביום 12.11.2007 הועברה לרשויות המקומיות ההנחיה נשוא העתירה מאת החשכ"ל. באותה הנחיה צוין כי במכרז שערכה החשכ"ל להסדרתו של הסדר חניה סלולארי ארצי נבחרה המשיבה 3. בהנחיה צוין כי החשכ"ל הינה הגוף היחיד אשר הוסמך כדין על ידי מרכז השלטון המקומי להפעיל הסדר חניה ארצי, וכי רשויות מקומיות מחויבות על פי חוק לכבד את הסדר החניה הארצי לרבות הסדר החניה באמצעות הטלפון הסלולארי. עוד צוין כי כל התקשרות של רשות מקומית לקבלת שירותי גביית דמי חניה מקומיים דורשת הליכי מכרז פומבי כדין.
01. כנגד הנחיה זו הוגשה העתירה.
11. עוד יש לציין כי ביום 4.2.2008 התקיים דיון בפני כבוד השופט זפט בבקשה למתן צו ביניים במסגרת העתירה. לאור המלצת השופט הסכימה העותרת למחוק את הבקשה. על אף זאת, שבה העותרת והגישה בקשה נוספת לצו ביניים ב- 18.2.2008. בהחלטה שקיבלתי ביום 19.3.2008 דחיתי את הבקשה.

טענות הצדדים

21. העותרת טוענת כי ההודעה ששלחו המשיבות 1 ו-2 לרשויות המקומיות מבוססת על פרשנות שגויה של סעיף 70'ב לפקודה וכי יש בפרשנות מוטעית זו כדי להעניק למשיבות 1 ו-2 מונופולין אסור בשוק אמצעי החניה העירונית.
31. על פי טענות העותרת, [פקודת התעבורה](#) מסמיכה את המשיבות לקבוע הסדר חניה ארצי אחד בלבד, והן אינן יכולות להפעיל בו זמנית מספר הסדרי חניה. המשיבות חולשות ממילא על מספר הסדרים, בהם כרטיס החניה הארצי מנייר, וכרטיס החנייה האלקטרוני, והוספת הסדר החניה הסלולארי אינו יכול לבוא בנוסף להם.
41. פרשנות זו מבססת העותרת על לשון סעיף 70'ב לפקודה הקובעת כי הסדר חניה ארצי הוא כרטיס חניה ארצי אחיד... או כל הסדר אחר שיבוא מטעמו במקומו. מכאן היא מסיקה כי "במקום" חייב להיות תחליף למה שהו שאינו קיים עוד.

51. בכל מקרה, מציינת העותרת, צריכות היו המשיבות לקבל את אישור משרד הפנים למהלך או לבקש פטור עבור הרשויות המקומיות מקיום מכרז פרטני בהתאם לסעיף 9 [לחוק המכרזים](#) המשותפים.
61. עוד טוענת העותרת, כי המשיבה 3 ממילא אינה עומדת בתנאים הטכנולוגיים המורכבים, וכי אין ביכולתה להפעיל את הפיילוט שנדרש במסמכי המכרז.
71. טענות נוספות משמיעה העותרת באשר לפגיעתן של המשיבות 1 ו-2 בחופש העיסוק שלה ובעקרון התחרות החופשית. ההנחיה אשר הועברה לרשויות מסכלת את יכולתה של העותרת להיקשר בחוזים ספציפיים עם הרשויות המקומיות ובכך פוגעת בחופש העיסוק שלה ובאינטרס הציבורי לתחרות חופשית.
81. לבסוף מבקשת העותרת להפנות את תשומת הלב לדו"ח מבקר המדינה אשר ביקר את התנהלותה של המשיבה 2 בניהול מכרזי מסגרת לרשויות המקומיות.
91. המשיבות דורשות כי העתירה תידחה. לטענתן, העתירה נעדרת עילה, שכן ההנחיה המותקפת אינה הנחיה כלל ועיקר. מטרת המכתב שנשלח לרשויות המקומיות על פי המשיבות הייתה להבהיר אי בהירות שנוצרה בהקשר להסדר החנייה הארצי והוא אינו כולל כל הנחיה לרשויות המקומיות.
02. המשיבות טוענות כי הלכה למעשה תוקפת העותרת את המכרז שפורסם על ידה, ובאמצעות תקיפת ההנחיה היא מנסה להתגבר על השיהוי הרב שבה לוקה עתירתה.
12. לגופו של עניין, טוענות המשיבות, כי העותרת היא שמפרשת באופן מוטעה את הפקודה. על פי לשון הפקודה למרכז השלטון המקומי הוענק שיקול הדעת לשנות את הסדר ברירת המחדל שנקבע להסדר הארצי בהתאם לשיקול דעתו ככל שיתעורר בכך הצורך. בהתאם לסעיף 70 לפקודה הפעילה המשכ"ל כרטיס חניה ארצי מנייר, אולם עם התפתחות הטכנולוגיה נקבע על ידי מרכז השלטון המקומי הסדר אחר במקומו של הסדר ברירת המחדל. ההסדר החדש כולל מספר חלופות והוא היה נהוג במשך שנים רבות, עוד לפני כניסת התשלום באמצעות הסלולארי (באמצעות האיזיפארק).

22. על פי המשיבות, אין בהסדר זה כדי למנוע מרשות מקומית להפעיל הסדרי חניה מקומיים. למעשה, מוסמכת כל רשות מקומית להפעיל במקביל להסדר החניה הארצי הסדר חניה מקומי וזאת לאחר עריכת מכרז.
32. המשיבות טוענות נוספות ביחס לשיהויה של העותרת בתקיפת המכרז וכן בעניין מניעותה ותום ליבה. על פי המשיבות, על פי הסכמת הצדדים, אשר קיבלה תוקף של פסק דין בעתירה המנהלית הראשונה שהוגשה בעניין הפרת זכויות היוצרים, התחייבה העותרת שלא להעלות עוד טענות באשר לעריכת המכרז על ידי המשיבות.
42. המשיבות דוחות את טענותיה של העותרת בדבר אי עמידתה של המשיבה 3 בתנאי המכרז. לטענתן, מאז הגשת העתירה מופעלת המערכת על ידי המשיבה 3 ב-28 רשויות מקומיות.
52. לבסוף טוענות המשיבות כי לא היה כל צורך לקבל את אישורו של שר הפנים למהלך מאחר שאישור זה נדרש רק לעריכתם של "מכרזי מסגרת", דהיינו מכרזים משותפים הכופים מפעיל ארצי. במקרה הנדון, המשכ"ל אינו כופה מפעיל ארצי אחד, מאחר שממילא נקבע מראש [בפקודת התעבורה](#) כי ההסדר הארצי ייקבע על ידי המשכ"ל.

דיון

62. לאחר ששמעתי את טענות הצדדים ועיינתי בכתבי טענותיהם, הגעתי למסקנה כי דין העתירה להידחות.
28. בראש ובראשונה, אני סבורה כי העתירה שלפניי אכן הוגשה בשיהווי ניכר וכי העותרת מנועה בשלב זה מלתקוף את התנהלותן של המשיבות 1 ו-2.
- מן הבחינה הפורמאלית תוקפת העותרת את "הנחיתן" של המשיבות 1 ו-2 לרשויות המקומיות, לפיה מפעילת הסדר החניה הארצית הינה המשכ"ל וכי היא המוסמכת היחידה להפעיל את הסדר החניה הארצי. אלא שמשעיינתי בלשון ההנחיה המותקפת לא מצאתי בה כל חידוש או שינוי ביחס להתנהלותן של המשיבות 1-2 בנושא זה במהלך השנה שקדמה לכך.
29. ההנחיה מנחה את הרשויות המקומיות לכבד את הסדר החניה הארצי לרבות הסדר החניה באמצעות הטלפון הסלולארי, אשר הסמכות היחידה לעורכו הינה של המשכ"ל. עוד מחדדת ההנחיה כי כל התקשרות של רשות מקומית לקבל שירותי גביית דמי חניה מקומיים שלא במסגרת ההסדר הארצי דורשת עריכת מכרז פומבי כדין.

הדברים האמורים בהנחיה זו היו הנחות היסוד של המשכ"ל עת ערכה את המכרז בו נבחרה המשיבה 3 להפעיל את הסדר החניה הארצי הסלולארי. על פי האמור במסמכי אותו מכרז :
החברה למשק וכלכלה של השלטון המקומי (להלן: החברה) מזמינה בזה הצעות מחירים להסדר חניה ארצי באמצעות טלפון סלולארי, וזאת בתנאים המפורטים במסמכי המכרז". עוד מצוין בתנאים הכלליים של המכרז, כי "הסדר החניה הארצי מופעל מכוח הוראות סעיף 70ב' לפקודת התעבורה (סעיף 1.2 למכרז).

30. הנה כי כן, המשיבות 1-2 גילו את דעתן במסמכי המכרז כי ברצונן להתקשר עם ספק אשר יפעיל שירותי חניה סלולארי במסגרת הסדר החניה הארצי, המסור לסמכותן על פי סעיף 70ב' **לפקודת התעבורה**. ההנחיה נשוא העתירה אינה סוטה מהכרזתן הברורה של המשיבות במסמכי המכרז, אלא חוזרת עליה בלבד, ולפיכך כל מטרתה הינה רק להבהיר את המצב המשפטי שעל בסיסו נוהלו הליכי המכרז.

31. עוד עולה מכתבי הטענות, כי העותרת הייתה מודעת לפרסומו של המכרז ולהליכים המתנהלים מכוחו. מסקנה זו ברורה מאליה נוכח העתירה המנהלית שהגישה העותרת ביום 21.1.2007 (**עת"מ 152/07**). בעתירה תקפה העותרת וחברת מובידום בע"מ את פרסומו של אותו המכרז בטענה של הפרת זכויות יוצרים. הסעד המבוקש באותה עתירה היה ביטולו של המכרז, ובמסגרת הטענות לעתירה התייחסה העותרת מפורשות למטרתו של המכרז ולסמכות מכוחו הוא פורסם (ראו סעיף 28 לעתירה- נספח ב' לכתב התשובה של המשיבה 3). על אף זאת, העותרת לא תקפה במסגרת טיעוניה את סמכותה של המשכ"ל להפעיל הסדר חניה ארצי באמצעות טלפון סלולארי, אלא התמקדה בטיעון כי פרסומו של המכרז מהווה הפרה של פטנט רשום. לאור זאת, ברי כי העותרת הייתה מודעת לפרסומו של המכרז, למטרתו ולהשלכותיו לאורך כל הדרך.

32. מאחר שההנחיה נשוא העתירה אינה יוצרת מצב משפטי חדש שאינו מעוגן בהוראות המכרז אליו הייתה העותרת מודעת היטב, הרי שבחירתה של העותרת לתקוף את ההנחיה הינה למעשה תקיפה עקיפה של הוראות המכרז. אלא מאי? המכרז פורסם כאמור לעיל בדצמבר 2006 ואילו עתירה זו הוגשה רק ב- 6.1.2008. מכאן שהעותרת השתתתה במשך למעלה משנה בהגשת העתירה הנדונה.

תקנה 3 לתקנות בתי משפט לעניינים מינהליים (סדרי דין), התשס"א-2000, קובעת:

(א) **עתירה תוגש במועד שנקבע לכך בדין.**

(ב) **לא נקבע מועד כאמור, תוגש העתירה בלא שיהוי, לפי נסיבות העניין, ולא יאוחר מארבעים וחמישה ימים מיום שהחלטה פורסמה כדין, או מיום שהעותר קיבל הודעה עליה או מיום שנודע לעותר עליה, לפי המוקדם.**

33. ברי כי במקרה הנדון חלף המועד הקבוע להגשת העתירה על פי הוראות התקנות, שהרי 45 ימים חלפו זה מכבר. עיכוב כה משמעותי בהגשתה של עתירה מהווה בפני עצמו טעם לדחייתה של העתירה על הסף. יפים לעניין זה הדברים האמורים ב [ע"מ 1981/02 קיסר-הנדסה ופתוח בע"מ נ' מדינת ישראל-משרד](#), [פורסם בנבו]:

לנושא המועדים נודעת חשיבות ממעלה ראשונה לעניין הגשתן של עתירות מינהליות. ימינו אלה אינם עוד כימים שבעבר. בעבר היו נושאי משפט מינהלי באים לדיון ולהכרעה לפני הבג"ץ, ובכפיפות להוראות חוק ספציפיות לא שלטה במועדי עתירות לבג"ץ אלא מלכת השהיו בלבד. הגשת עתירה לאחר עבור חודשים מיום היווצר העילה - לעיתים חודשים לא-מעטים - לא עצרה בעד עותרים אלא אם שינו משיבים את מצבם לרעה; וגם כך לא תמיד צלחה טענת שיהוי. עידן זה חלף-עבר ככל שהמדובר הוא בנושאי משפט מינהלי המצויים בסמכותו של בית-המשפט המחוזי בשיבתו כבית-משפט לעניינים מינהליים.

משהותקנו תקנות סידרי הדין; ומשנקבע מועד ספציפי ומיוחד להגשתה של עתירה לבית-משפט; זו הדרך בה שומה עלינו ללכת ואלה מועדים הוטל עלינו לכבדם.

אכן, רשאי הוא בית-משפט להאריך את התקופה להגשתה של עתירה, ואולם - כלשונה של תקנה 3(ג) לתקנות סידרי הדין - כך יעשה בית-משפט "אם ראה הצדקה לכך".

ויש גם לזכור כי תקיפתם של מכרזים מחייבת הקפדה יתרה על המועדים הקבועים בתקנות (ראו למשל את האמור ב [עת"מ \(תל-אביב-יפו\) 1372/05 ש.ל.י. \(לש\) השקעות \(1995\) בע"מ נ' חברת נתיבי איילון בע"מ ואח'](#), [פורסם בנבו]).

34. ואמנם במקרה הנדון, קבלת העתירה בשלב כה מאוחר תפגע לבטח בזכויותיו של צד שלישי, היא המשיבה 3, אשר זכתה במכרז נשוא העתירה. עד למועד הגשת העתירה הוציאה המשיבה 3 מיליוני שקלים על מנת להתאים את המערכת אותה היא מפעילה לדרישות המשכ"ל, כנדרש במסמכי המכרז (לפירוט ההוצאות שלא נסתרו על ידי העותרת- ראו את האמור בסעיף 43 לכתב התשובה של המשיבה 3). יתר על כן, המשיבה 3 החלה כבר לפעול בכמה וכמה רשויות מקומיות והיא ממשיכה להרחיב פעילותה כקבוע בהוראות המכרז ובהתאם להן. קבלת העתירה בשלב זה משמעה סיכול זכייתה של המשיבה 3 במכרז לאחר שהאחרונה הסתמכה על זכייתה ועל החוזה שנחתם בינה לבין משכ"ל.

35. הנה כי כן, במקרה הנדון מתקיימים שני יסודותיה של עילת השיהוי- היסוד האובייקטיבי הבא לידי ביטוי בפגיעה הקשה שיהיה בקבלת העתירה בשלב זה במשיבה 3, והיסוד הסובייקטיבי שבא לידי ביטוי בידיעתה של העותרת על פרסום המכרז ועל הוראותיו שנה קודם להגשת העתירה דנן. נוכח הדברים האמורים לעיל, ראוי היה לדחות את העתירה על הסף בשל השיהוי החמור שנפל בהגשתה.

36. מעבר לנדרש, בחנתי גם את טענותיה של העותרת לגופו של עניין, ומצאתי כי יש לדחותן. עיקר המחלוקת בין הצדדים מתייחסת לאופן פרשנותן של הוראות סעיף 70ב' (א) ו- (ב) [לפקודת התעבורה](#). נוכח חשיבותן, מצאתי לנכון להביאן כלשונן:

70 ב. הסדר חניה ארצי אחיד [תיקון: תשנ"ד, תשס"ה]

(א) החניה בתשלום בדרך עירונית תהיה על פי הסדר חניה הנהוג בתחומי הרשות המקומית בה מצויה אותה דרך או על פי הסדר חניה ארצי אחיד, על פי בחירתו של נהג הרכב.
(ב) בסעיף זה, "הסדר חניה ארצי אחיד" - כרטיס חניה ארצי מטעם המרכז לשלטון מקומי או כל הסדר אחר שיבוא מטעמו במקומו.

37. מלשונו של סעיף 70ב' (א) עולה כי בפני נהג המבקש לחנות בדרך עירונית הנמצאת בתחומי רשות מקומית קיימות שתי חלופות: האחת לחנות על פי הסדר החניה הנהוג בתחומי הרשות והשנייה על פי הסדר חניה ארצי. עוד ברור מסעיף 70ב' (ב) כי המוסמך להפעיל את הסדר החניה הארצי הינו המרכז לשלטון מקומי, וכי הסדר זה כולל כרטיס חניה ארצי או כל הסדר שיבוא מטעם המרכז לשלטון מקומי במקומו.

38. השאלה הנשאלת היא למעשה כיצד יש לפרש את התיבה "במקומו"- האם כגרסת העותרת מטרתה הינה לסייג את ההסדרים שאותם יכול להפעיל המשכ"ל, דהיינו להבטיח כי כל הסדר נוסף יחליף את כרטיס החניה הארצי ולא יתווסף עליו, או שמא יש לפרשה באופן נרחב יותר כפרשנותן של המשיבות. מבין שתי החלופות הללו, אני מבכרת את פרשנות המשיבות.

39. מטרתו של ההסדר הארצי הייתה להקל על ציבור הנהגים ולאפשר להם לחנות בתחומי רשות מקומית על פי הסדר כללי אחיד, כך שאותו נהג לא יהיה חייב להיות נתון להסדרים הספציפיים של כל רשות ורשות (ראו את האמור בדיון לקראת הקריאה השנייה והשלישית בהצעת החוק לתיקון [פקודת התעבורה](#) (מספר 32) (הסדר חניה ארצי אחיד), התשנ"ד- (1993). באותה תקופה אמצעי התשלום המרכזי היה כרטיס הנייר אשר שימש את הרשויות

המקומיות ולפיכך אך הגיוני כי בהוראת הסעיף צוין כרטיס החניה ככלי שבאמצעותו מופעל הסדר החניה הארצי. עם זאת, אותו הרציונל שעמד בבסיסו של הסדר החניה הארצי מנייר תקף גם לגבי הסדרי החניה האלקטרוניים שהלכו והתפתחו עם השנים. אני סבורה כי בחירתו של המחוקק להותיר למשכ"ל את היכולת להפעיל הסדרים נוספים מלבד כרטיס הארצי, מלמדת על כי אף המחוקק עצמו היה מודע לאפשרות כי בעתיד ייתכנו אמצעים נוספים בהם יוכל הסדר החניה הארצי להיות מופעל. דבקות באמצעי תשלום אחד בלבד, אשר הולך ונהיה פחות ופחות שמיש נוכח נגישותו והנוחיות המועטה שיש בשימוש בו אינה עולה בקנה אחד עם רצונו של המחוקק להקל על הנהגים ולהמשיך ולהותיר להם את האפשרות להסדיר חניה באמצעות הסדר ארצי אחיד, ולא באמצעות הסדרי החניה המקומיים המשתנים מרשות מקומית אחת לשנייה.

ואמנם כבר בשנת 1999 החל להיעשות במסגרת הסדר החניה הארצי שימוש גם בכרטיס האלקטרוני "איזיפארק" לצד השימוש בכרטיסי הנייר. השימוש בטלפון הסלולארי הינו הרחבה נוספת של ההסדר על ידי קביעת אמצעי נוסף שיהיה נגיש לציבור הנהגים.

40. במובן זה ניתן לקבוע כי מכשיר האיזיפארק ומערכת התשלום באמצעות הטלפון הסלולארי אינם מהווים הסדרים ארציים נוספים, אלא **אמצעים נוספים** לתשלום ולגביית דמי החניה במסגרת ההסדר הארצי. במילים אחרות, האמצעים הטכנולוגיים הנוספים הקיימים מלבד כרטיס החניה הינם חלק מהסדר החניה הארצי.

41. הנה כי כן- ההסדר אותו מבקשת המשכ"ל להחיל מכוח המכרז אינו חורג מסמכותה על פי סעיף 70ב ל [פקודת התעבורה](#). יתר על כן, בהנחיה שפורסמה על ידי המשכ"ל לרשויות המקומיות מצוין מפורשות כי הרשויות המקומיות יכולות להמשיך ולהפעיל את הסדרי החניה המקומיים לצד הסדר החניה הארצי, ואמנם ככל העולה מטיעוני הצדדים העותרת ממשיכה להפעיל הסדרי חניה מקומיים במספר בלתי מבוטל של רשויות מקומיות.

42. נוכח העובדה שהסמכות לקבוע ולהפעיל הסדר חניה ארצי קבועה ב [פקודת התעבורה](#) עצמה, ברי כי המכרז נשוא העתירה אינו מכרז משותף כהגדרתו ב [חוק הרשויות המקומיות](#) (מכרזים משותפים), תשל"ב-1972. על פי סעיף 2 לחוק, רשויות מקומיות רשאיות להחליט לעניין מסוים או לסוג עניינים כי הם יתקשרו בחוזה לאחר פרסום מכרז פומבי משותף. במקרה כזה אמנם צריכה הרשות לקבל את אישורו של שר הפנים. אלא שבמקרה הנדון, אין מדובר בשיקול דעתן של הרשויות המקומיות אלא בסמכות שהוענקה למשכ"ל על פי חוק. הלכה למעשה, לא רק שהדבר אינו נתון לשיקול דעתה של הרשות המקומית אלא שהיא מחויבת על פי חוק לכבד את ההסדר אף אם אין היא חפצה בו. בכך יש כדי לדחות את טענת העותרת כי המכרז פורסם שלא כדין נוכח העדר אישורו של שר הפנים.

43. לאור כל האמור לעיל הגעתי למסקנה כי דין העתירה להידחות. ראוי כי אציין שבמהלך הדיון שהתקיים לפני ב- 23.6.2008 העלתה העותרת טענות חדשות שלא נזכרו בין טענותיה בעתירה על אודות אופן הפעלת הסדר החניה הארצי באמצעות הטלפון הסלולארי. על פי טענות אלו המשיבות קבעו במסגרת ההסדר הארצי תעריפים דיפרנציאליים המשתנים מרשות לרשות ולפיכך אין הן מסדירות הסדר חניה ארצי אחיד. אודה ואומר, כי יש ממש בטענה זו, אלא שמבלי להיכנס לעובי הקורה בעניין זה, עליי לקבוע כי אין מקום לדון בה לגופה במסגרת עתירה זו, וזאת משני טעמים. בראש ובראשונה, כאמור לעיל, טענה זו לא הוזכרה ולו ברמז בין טענותיה של העותרת בכתב העתירה, והיא הועלתה לראשונה בעת הדיון, מבלי שלמשיבים ניתנה ההזדמנות להתכונן לכך. במובן זה העלאתה של הטענה הינה בבחינת הרחבת חזית אסורה ואינני מוצאת מקום לדון בה לגופה.

טעם שני לדחיית הטענה היא בעובדה כי אופן הפעלת המערכת במסגרת ההסדר הארצי מפורטת בסעיפי המכרז, ומשכך כל טענה נגד אופן הפעלת המערכת הינה כאמור לעיל טענה שהעלאתה נגועה בשיהוי רב.

ביתר טענות העותרת לא מצאתי ממש.

לאור כל האמור לעיל אני קובעת כי דין העתירה להידחות.

העותרת תשלם את הוצאות המשפט ושכ"ט עו"ד על סך 30,000 ₪+מע"מ למשיבים.

ניתן היום א' באלול, תשס"ח (1 בספטמבר 2008) בהיעדר הצדדים

מיכל רובינשטיין 1033/08-54678313

מיכל רובינשטיין, שופטת

נוסח מסמך זה כפוף לשינויי ניסוח ועריכה